ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 20.5.2020 г.
COM(2020) 529 final

СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА

Актуализиран доклад за засилено наблюдение – Гърция, май 2020 г.

{SWD(2020) 91 final}

КОНТЕКСТ

Икономическото развитие и икономическите политики в Гърция се наблюдават в рамките на европейския семестър за координация на икономическите политики и съгласно рамката за засилено наблюдение в съответствие с Регламент (ЕС) № 472/2013([1]) . Прилагането на засиленото наблюдение за Гърция([2]) отразява факта, че Гърция трябва да продължи да прилага мерки за справяне с източниците или потенциалните източници на икономически и финансови затруднения, като същевременно изпълнява структурни реформи в подкрепа на стабилен и устойчив икономически растеж.

Засиленото наблюдение осигурява всеобхватна рамка за надзор на икономическото развитие и за провеждането на политики за осигуряване на устойчиво икономическо възстановяване. То дава възможност за периодично оценяване на актуалните икономически и финансови развития в Гърция, както и за наблюдение на условията за държавно финансиране и актуализиране на анализа на устойчивостта на дълга. Засиленото наблюдение осигурява също рамката за оценяване на общия ангажимент, поет от Гърция пред Еврогрупата на 22 юни 2018 г., за продължаване и завършване на реформите, приети в рамките на програмата по Европейския механизъм за стабилност, както и за гарантиране на актуалността на целите на важните реформи, приети в рамките на програмите за финансова помощ. В този контекст засиленото наблюдение осигурява мониторинг на изпълнението на конкретните ангажименти за завършване на ключови структурни реформи, чието провеждане започна в рамките на програмата в шест ключови области, с договорени срокове за изпълнение до средата на 2022 г., а именно: i) фискални и фискално-структурни политики, ii) социално подпомагане, iii) финансова стабилност, iv) трудови и продуктови пазари, v) Гръцката корпорация за активи и участия и приватизации, и vi) модернизиране на публичната администрация([3]). В настоящия доклад се оценява изпълнението на десет конкретни ангажимента, както и последващите действия във връзка с предишни ангажименти.

Това е шестият доклад за засилено наблюдение по отношение на Гърция. Той се публикува успоредно със специфичните препоръки за Гърция в рамките на европейския семестър и оценката на програмата за стабилност на Гърция за 2020 г. Докладът се основава на констатациите от мисия, проведена дистанционно на 8 и 23 април 2020 г., както и на редовен диалог с властите. Мисията беше проведена от Европейската комисия в сътрудничество с Европейската централна банка([4]); Международният валутен фонд взе участие в контекста на своята рамка за последващ мониторинг след

([1]) Регламент (ЕС) № 472/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 21 май 2013 г. за засилване на икономическото и бюджетно наблюдение над държавите членки в еврозоната, изпитващи или застрашени от сериозни затруднения по отношение на финансовата си стабилност (ОВ L 140, 27.5.2013 г., стр. 1).

([2]) Решение за изпълнение (ЕС) 2020/280 на Комисията от 20 февруари 2020 г. относно продължаването на засиленото наблюдение на Гърция (ОВ L 59, 20.2.2020 г., стр.9).

([3]) https://www.consilium.europa.eu/media/35749/z-councils-council-configurations-ecofin-eurogroup-2018-180621-specific-commitments-to-ensure-the-continuity-and-completion-of-reforms-adopted-under-the-esm-programme_2.pdf.

([4]) Служители на ЕЦБ участваха в мисията за проверка в съответствие с компетенциите на ЕЦБ, като предоставиха експертни знания по политиките на финансовия сектор и по значими в макроикономически план въпроси, като например номиналните фискални цели и устойчивостта и нуждите от финансиране. Мисията за проверка беше предшествана от техническа мисия, която също се проведе дистанционно в периода 26 март—7 април 2020 г.

реализиране на програмата, а Европейският механизъм за стабилност участва в контекста на своята система за ранно предупреждение и в съответствие с Меморандума за разбирателство от 27 април 2018 г. относно работните отношения между Европейската комисия и Европейския механизъм за стабилност.

Настоящият доклад може да послужи като основа за решението на Еврогрупата да задейства следващия набор от мерки за дълга, обвързани с осъществяването на определена политика, в размер на 748 милиона евро. Тези мерки бяха договорени с Еврогрупата на 22 юни 2018 г. и включват прехвърлянето на суми, равностойни на доходите, от притежаваните от централните банки гръцки държавни облигации по линия на програмата за пазарите на ценни книжа и споразумението относно нетните финансови активи, както и отказване от увеличения лихвен марж за някои заеми, предоставени от Европейския инструмент за финансова стабилност. Вторият транш от мерки за дълга, обвързани с осъществяването на определена политика, беше освободен след заседанието на Еврогрупата на 4 декември 2019 г., *inter alia* въз основа на оценката на изпълнението на поетите от Гърция ангажименти за средата на 2019 г., включени в доклада за засилено наблюдение, приет от Комисията на 20 ноември 2019 г.([5]).

ОБЩА ОЦЕНКА

Както в повечето други държави членки, разпространението на коронавируса промени из основи социалната и икономическата реалност в Гърция. Гръцкото правителство реагира своевременно и още в края на февруари започна да прилага мерки, насочени към ограничаване на разпространението на коронавируса. Подобно на други държави членки, ограничителните мерки засегнаха в голяма степен икономическата дейност и, пряко или непряко, голяма част от работната сила. **Властите адаптираха своите приоритети на политиката по отговорен начин чрез своевременно мобилизиране на значителни средства за мерки за подкрепа на доходите и за осигуряване на ликвидност, като същевременно продължиха да се ангажират с по-нататъшното изпълнение на реформите, които ще подпомогнат възстановяването, когато намалеят смущенията в доставките, свързани с пандемията.** В отговор бяха приети незабавно широкообхватни фискални мерки, за да бъдат подпомогнати доходите на домакинствата и предприятията, които са изправени пред спад в търсенето, както и за да се влеят ликвидни средства в икономиката, включително чрез отсрочване на данъци и гаранции за търговските банки, за да се подпомогне предоставянето на нови заеми. Също така правителството увеличи значително финансирането за системата на здравеопазването и модернизира трудовото законодателство, за да улесни схемите за работа при намалено работно време.

Гърция ще се възползва също от подкрепата, предоставена на равнище ЕС. Европейската централна банка обяви програма за закупуване на активи в условията на извънредна ситуация, причинена от пандемия, в размер на 750 милиарда евро, която ще включва гръцки държавни облигации, и реши временно да облекчи изискванията за обезпечения на Евросистемата, както и да смекчи някои регулаторни изисквания за банковия сектор с цел да се подкрепи наличността на кредити. Гърция се възползва също от инициативата на Комисията за оптимално използване на европейските структурни и инвестиционни фондове в отговор на пандемията (Инвестиционната инициатива в отговор на коронавируса), планираната временна подкрепа за смекчаване на рисковете от безработица при извънредно положение („SURE“) и подкрепата от

([5]) https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/economy-finance/ip116_en.pdf.

страна на Европейската инвестиционна банка за смекчаване на последиците за инвестициите. Подкрепа за управлението на миграцията ще бъде на разположение чрез плана за действие за незабавни мерки в подкрепа на Гърция и чрез механизма на ЕС за гражданска защита.

За да се ускори процесът на реформи и да се подпомогне подновяването на устойчивото икономическо възстановяване след пандемията от коронавируса, гръцките власти поеха редица допълнителни ангажименти в няколко области на политиката. Тези инициативи допълват съществуващите усилия на властите за справяне с оставащите структурни слабости и ще допринесат за по-доброто функциониране на публичната администрация и за подобряването на бизнес средата. Допълнителните ангажименти включват действия в следните области: i) подобряване на нормативната уредба за извършване на стопанска дейност; ii) подобряване и модернизиране на уредбата на индивидуалното трудово право; iii) подобряване на функционирането на съдебната система; iv) повишаване на капацитета на Върховния съвет за подбор на граждански персонал и засилване на контрола върху наемането на служители на срочни трудови договори; v) приемане и изпълнение на националния генерален план за транспорта и преразглеждане на нормативната уредба за одобряване на плановете за устойчива градска мобилност, както и разработване на планове за устойчива градска мобилност за основните градски центрове; vi) изготвяне на цялостна стратегия за защита, управление и ориентирана към инвестиции експлоатация на публичната недвижима собственост на Гърция; vii) изготвяне на списък със стратегически набор от големи инфраструктурни проекти за изпълнение; viii) разработване и пълно привеждане в действие на подобрен механизъм за подкрепа и изпълнение — инструмент за подготовка на проекти — за подготовката и изпълнението на инфраструктурни проекти в публичния сектор и публично-частни партньорства; ix) приемане на нова стратегия за обществените поръчки за периода 2021—2025 г.; x) въвеждане на проекти в областта на електронното здравеопазване и разширяване на обхвата на такива проекти; xi) разработване на национална стратегическа рамка в областта на здравеопазването; xii) подобряване на планирането в сектора на здравеопазването чрез картографиране на нуждите от здрави и дългосрочни грижи с наличните ресурси; xiii) подобряване на образователната система чрез реформи във висшето и професионалното образование и създаване на система за оценяване; xiv) изпълнение на цифрови проекти за насърчаване на електронното управление; и xv) изпълнение на проекти за цифровизиране на геопространствени данни.

В настоящия доклад се заключава, че предвид на извънредните обстоятелства, свързани с разпространението на коронавируса, Гърция е предприела необходимите действия, за да изпълни своите конкретни ангажименти за реформи. Пандемията доведе до безпрецедентно икономическо сътресение и наложи спешен отговор на политиките от страна на националните власти, който беше подкрепен от инициативи на равнище ЕС. В допълнение към насочването на ресурси към изпълнението на непосредствените приоритети, ограничителните мерки, необходими за справяне с разпространението на коронавируса, имаха страничен ефект, като засегнаха сериозно капацитета за изпълнение на реформите, особено в области, базирани на трудоемки процеси, но също и в области, които зависят от функционирането на междуведомствени работни групи или законодателни или съдебни процедури. Комисията приветства тясното съдействие на гръцките власти с институциите и признава в пълна степен необходимостта от приоритизиране на политики, съсредоточени върху непосредствените нужди за справяне с последиците за здравето и икономиката от разпространението на коронавируса. Приветстват се и продължаващите

усилия на гръцките власти за изпълнението на текущите реформи, когато това е възможно, както и решението да бъдат поети редица допълнителни ангажименти в областта на политиката. В бъдеще от важно значение ще бъде мобилизирането на ресурси за увеличаване на усилията в области, засегнати от предишни забавяния, включително реформи във финансовия сектор, за да се укрепи доверието и да се подпомогне устойчивото възстановяване. Едновременно с това гръцките власти напредват с изпълнението на поетите от тях ангажименти за средата на 2020 г., което ще бъде оценено през втората половина на годината, заедно с последващите действия във връзка с предишни ангажименти.

МАКРОИКОНОМИЧЕСКИ ТЕНДЕНЦИИ

Ограничителните мерки засегнаха икономиката на Гърция по редица начини. Подобно на други държави членки, преустановяването на дейността на всички предприятия, чиято дейност не е от първостепенно значение, и проблемите с осигуряването на работна ръка вследствие на ограничителните мерки, които изискват персоналът да остане у дома си, засягат предлагането на стоки и услуги. В същото време търсенето се повлия неблагоприятно от съответния спад в доходите, който е смекчен само отчасти от спешните мерки, предприети от властите, както и от ограничените възможности за потребление. Освен това по-голямата несигурност и по-ниската ликвидност и намаленото предоставяне на кредити вероятно ще окажат отрицателно въздействие върху инвестициите.

Очаква се туристическите услуги и услугите за морски транспорт — два много важни сектора за гръцката икономика — да бъдат особено засегнати. Туризмът неизбежно ще пострада от ограниченията за пътуване на територията на Гърция и от чужбина, а неосъществените резервации за летния сезон, които щяха да бъдат направени през пролетта, ще доведат до по-трайни последици от пандемията в сектора в сравнение с други сектори. Процъфтяващият сектор на професионалния туризъм вероятно също ще бъде сериозно засегнат, тъй като той разчита на конференции с голям брой участници. Услугите за морски транспорт — друга важен експортен отрасъл — ще пострадат от очаквания през 2020 г. спад в световната търговия.

През 2020 г. се очаква безработицата да нарасне и е възможно икономическата криза да обърне тенденцията за намаляване на равнището на бедността. Въпреки че мерките в подкрепа на работата при намалено работно време и на ползването на неплатен отпуск за периода на действие на ограничителните мерки ще помогнат за смекчаване на сътресението, според прогнозата на Комисията от пролетта на 2020 г. се очаква процентът на безработицата да бъде около 20 %, което представлява увеличение спрямо 17,3 % през 2019 г., с което ще бъде заличен напредъкът от предходните три години. Поради особено големия дял на самостоятелно заетите лица и на микропредприятията в Гърция, както и поради големия брой сезонни работници домакинствата са изправени пред продължителен период с ниски доходи, което през 2020 г. и след това би могло да доведе до значително увеличаване на дела на хората, изложени на риск от бедност или социално изключване. През 2019 г. този дял е 31 %, което вече беше доста над средната за еврозоната стойност от 21 %, но се наблюдаваше тенденция към намаляване.

Изключително ниските цени на петрола и натискът към намаляване на заплатите ще се отразят неблагоприятно на инфлацията. Очаква се натискът към намаляване на заплатите да се дължи на загубата на приходи, особено в сектора на услугите. В

същото време спадът в цените на петрола ще компенсира отчасти ефекта върху реалните доходи.

Като цяло, въз основа на прогнозата на Комисията от пролетта на 2020 г. реалният БВП на Гърция се прогнозира да намалее с около 10 % през 2020 г. и да се възстанови до високи равнища през 2021 г. Прогнозата е предмет на висока степен на несигурност. Прогнозата ще зависи от постепенното премахване на ограничителните мерки, което ще започне в средата на май, което би ограничило спада в икономическата дейност до второто тримесечие за повечето промишлени отрасли и до третото тримесечие за свързаните с туризма сектори. Ако ограниченията за пътуване обхванат по-дълъг период от време и се прилагат и в началото на втората половина на годината, това би довело до риск от влошаване на прогнозите с оглед на последиците за сектора на туризма. Очаква се мерките на политиката да смекчат степента на рецесията и да спомогнат за значителното възстановяване на БВП през 2021 г. Прогнозата се характеризира с висока степен на несигурност по отношение на продължителността на ограничителните мерки, развитието на пандемията, както и въздействието на сътресението върху потенциалното производство, спестяванията на домакинствата и качеството на активите на банките.

ФИСКАЛНИ РАЗВИТИЯ И ПЕРСПЕКТИВИ

Кризата завари Гърция в относително благоприятна фискална позиция, със значителни парични резерви, голям първичен излишък и ниски нужди от рефинансиране на високия ѝ държавен дълг в средносрочен план. Извънредната фискална корекция, осъществена по време на и след програмите, подобри подготвеността на Гърция за борба с разпространението на коронавируса в сравнение с глобалната финансова криза преди едно десетилетие. В продължение на няколко години в бюджета се наблюдава голям структурен излишък, като фискалните цели се изпълняват или надвишават. Гърция разполага също така с парични резерви на стойност почти 34 милиарда евро, което представлява важно предимство с оглед на неосъществените приходи и извънредните разходи за справяне с кризата.

Гърция постигна целта си за първичен излишък от 3,5 % през 2019 г., като изпълни целта за пета поредна година. Номиналното салдо достигна 1,5 % от БВП, което е доста над средното равнище за еврозоната от -0,8 % от БВП.

За да защитят икономиката и в съответствие със съгласувания отговор, договорен с Еврогрупата, властите приеха широк набор от фискални мерки. Пакетът от фискални мерки включва специална схема за безработица за работници, самостоятелно заети лица и отделни предприятия, засегнати от кризата, плащане на подлежащи на възстановяване аванси на предприятия със значителен спад в оборота вследствие на кризата, плащане на вноските за социално осигуряване на служители, чиито трудови договори са били временно прекратени, лихвена субсидия за заеми за малки и средни предприятия и по-високи разходи за здравеопазване. Други фискални мерки включват спиране на уреждането на задължения във връзка с плащането на социалноосигурителни вноски, отстъпки при своевременно плащане на данъчни задължения и социалноосигурителни вноски, временна икономическа подкрепа за някои свободни професии и първичния сектор, както и редица мерки с по-малък размер.

Освен с пандемията от коронавируса, разразила се от месец март насам, Гърция се бори и с възобновен миграционен натиск. Пристигащите в Гърция мигранти се увеличиха с 46 % през 2019 г., а притокът се засили допълнително през първото тримесечие на 2020 г. За да подкрепи и признае усилията на Гърция за справяне с миграционната криза, ЕС пое ангажимент да предостави на страната спешна подкрепа в размер на 700 милиона евро. Свързаните с миграцията разходи, които не са били финансирани от фондовете на ЕС и следователно са изключени от първичното салдо, което е предмет на засилено наблюдение, достигнаха 0,1 % от БВП през 2019 г. и се очаква да нараснат до 0,2 % от БВП през 2020 г. Властите предприеха стъпки за отчитане на тези разходи в рамките на публичната администрация и поясниха, че допустимите разходи включват заплатите на полицейските служители, които са разпределени за управлението на миграционната криза.

Според актуализираната прогноза на европейските институции([6]) се очаква първичното салдо да премине в дефицит през 2020 г. и отново да премине в излишък през 2021 г., но тази прогноза е свързана с голяма степен на несигурност. Към момента на изготвянето на настоящия доклад бяха налични само много предварителни данни, които не позволяват да се потвърдят мащабът и тежестта на икономическите и фискалните последици. Окончателните разходи за мерките, предприети за справяне с кризата, и тяхното постепенно премахване, както и пълният ефект на автоматичните стабилизатори върху публичните финанси също са предмет на несигурност. Тъй като мерките постепенно ще бъдат премахнати и икономиката ще започне да се възстановява, се очаква през 2021 г. първичното салдо отново да премине в излишък. Предвид изключително високата степен на несигурност настоящата оценка ще бъде актуализирана през есента.

Гърция се ползва със същата гъвкавост в контекста на Пакта за стабилност и растеж като останалите държави членки. С оглед на очертаващите се последици от разпространението на коронавируса, на 16 март 2020 г. Еврогрупата заяви, че гъвкавостта в рамките на Пакта за стабилност и растеж ще може да се използва в пълна степен от всички държави членки. В съобщение, прието на 20 март 2020 г., Комисията изрази пред Съвета становището, че силният икономически спад в резултат на разпространението на коронавируса оправдава активирането на общата клауза за дерогация от Пакта за стабилност и растеж([7]). На 23 март финансовите министри на ЕС подкрепиха това становище. Общата клауза за дерогация позволява временно отклонение от бюджетните задължения, включително от фискалните цели на Гърция, които са предмет на засилено наблюдение, при условие че това не застрашава фискалната устойчивост в средносрочен план. Тя не спира изпълнението на процедурите на Пакта за стабилност и растеж или ангажиментите на Гърция, но ще позволи на Комисията и на Съвета да предприемат необходимите мерки за координиране на политиките с цел справяне с икономическите последици от пандемията.

Публичните финанси са изложени на допълнителни рискове, свързани с текущи съдебни дела и задължения за предоставяне на обществена услуга. Както беше анализирано в предишния доклад, се очаква Държавният съвет да издаде важно решение относно плащанията на пенсии със задна дата. Допълнителен фискален риск

([6]) Публикувана като прогноза на Комисията от пролетта на 2020 г.: https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-performance-and-forecasts/economic-forecasts_bg.

([7]) https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/economy-finance/2_en_act_part1_v3-adopted_text.pdf.

произтича от съдебните дела, посочени в 5-ия доклад за засилено наблюдение, срещу публичното дружество за недвижими имоти Public Real Estate Company, по които апелативният съд все още трябва да отсъди по въпроса за действителността на постановени неотдавна арбитражни решения. Допълнителни фискални рискове са свързани с разходите за преструктуриране на гръцките пощи (Hellenic Post), включително възможно плащане на оставащите задължения за обществена услуга за периода 2013—2020 г.

ПУБЛИЧНИ ИНВЕСТИЦИИ

Разгръщането на пълния потенциал на публичните инвестиции продължава да бъде приоритет и също така ключово изискване за бързо възстановяване след края на пандемията от коронавируса. Подобно на предходните години, инвестициите на сектор „Държавно управление“ през 2019 г. бяха по-ниски от първоначално планираните с 1,2 % от БВП. Тъй като през 2019 г. по-ниските разходи за инвестиции бяха съпроводени с по-слабо усвояване на фондовете на ЕС, нетното им отражение върху първичното салдо беше неутрално като цяло. При все това системно по-ниските разходи за инвестиции са повод за безпокойство с оглед на големите нужди на страната от инвестиции, което прави жизненоважно възможно най-оптималното използване на фондовете на ЕС и, в крайна сметка, осигуряването на необходимия стимул за възобновяване на растежа.

Гръцките власти решиха да предприемат редица важни стъпки за отстраняване на основните слабости. Те изготвиха пътна карта за бързо изпълнение на националната програма за развитие, която беше приета през 2019 г. Освен това властите се споразумяха да създадат инструмент за подготовка на проекти и да изготвят списък с набор от нови проекти. Очаква се тези мерки да ускорят подготовката и изпълнението на проектите. Планира се списъкът с набор от стратегически проекти да бъде финализиран до януари 2021 г., а инструментът за подготовка на проекти да започна да функционира през март 2021 г. В допълнение властите се приканват да подобрят предвидимостта и координацията на археологическите процедури и процедурите по отчуждаване въз основа на преглед на предишните реформи.

Изпълнението на плана за действие от ноември 2019 г. за подобряване на мониторинга и прогнозирането на бюджета за публични инвестиции напредва по план. Бюджетът за инвестиции се изготвя и изпълнява отделно от неинвестиционната част на бюджета („обикновения“ държавен бюджет), което изисква високи стандарти за прозрачност и обмен на информация. През ноември 2019 г. Гърция прие подробен план за действие за отстраняване на слабостите в това отношение, който съдържа график за изпълнение до 2021 г. Изпълнението на плана за действие като цяло напредва по план и властите очакват евентуалното забавяне поради разпространението на коронавируса да е незначително.

В допълнение властите обсъждат с европейските институции възможността за използване на суми, равностойни на доходите, по програмата за пазарите на ценни книжа (ППЦК) и споразуменията относно нетните финансови активи (СНФА) за намаляване на брутните нужди от финансиране или за финансиране на други договорени инвестиции. Гръцките власти заявиха намерението си да използват следващия наличен транш от суми, равностойни на доходите, по програмата за пазарите на ценни книжа (ППЦК) и споразуменията относно нетните финансови активи (СНФА) за да намалят брутните нужди от финансиране. Вследствие на мандата,

предоставен на заседанието на Еврогрупата през декември 2019 г., европейските институции и властите предприеха техническа работа за привеждане в действие на изявлението на Еврогрупата от юни 2018 г. През есента на 2020 г. ще бъдат предприети последващи действия в контекста на постигнатия напредък за подобряване на планирането и изпълнението на публичните инвестиции, посочени по-горе.

ДАНЪЧНА ПОЛИТИКА И УПРАВЛЕНИЕ НА ПУБЛИЧНИТЕ ПРИХОДИ

Поради бързото развитие на ситуацията с пандемията от коронавируса властите не успяха да приключат текущата национална оценка на данъка върху недвижимата собственост навреме за сегашния годишен цикъл на данъчна оценка, което представляваше конкретен ангажимент за средата на 2020 г. Това ще отложи провеждането на общата реформа на данъка върху недвижимото имущество за 2021 г. и ще има ограничено фискално въздействие, свързано с увеличение на дефицита, в размер на приблизително 150 милиона евро по отношение на приходите за 2020 г. Властите се ангажираха да отложат този процес до есента, за да бъдат приведени ставките на данъка върху недвижимото имущество в съответствие с пазарните цени до януари 2021 г.

Независимият орган за публичните приходи беше в центъра на предприетите досега усилия от страна на властите за борба с икономическите последици от пандемията от коронавируса. Независимият орган управляваше отсрочването на данъци и вноски по данъчни задължения, създаде платформа за изпълнението на подлежащи на възстановяване аванси и издаде електронни удостоверения за пребиваване с цел улесняване на движението на лицата, пребиваващи на островите, след налагането на ограничителните мерки.

Независимият орган е на път да отговори на по-голямата част от възловите показатели за изпълнението за първото тримесечие на 2020 г., като числеността на неговия персонал се увеличи със скромни темпове през този период, въпреки че остава доста под целите (ангажимент за края на 2019 г.). Събирането на дългове продължи със сходно темпо през първото тримесечие на 2020 г., както за същия период на предходната година, докато делът на случаите на нови одити се увеличи. Числеността на персонала продължи да нараства през първото тримесечие и понастоящем е 11 916 служители в сравнение с 12 500 — брой, поставен за цел до края на 2019 г.

По допълнителните мерки в областта на човешките ресурси, информационните технологии и жилищните условия, договорени през 2019 г., бе отбелязан ограничен напредък. Първичното законодателство относно реформата на човешките ресурси все още не е прието и графикът за пълното му прилагане ще бъде засегнат от пандемията от коронавирус, но предстои да бъде определен преразгледан график. Не е постигнат конкретен напредък по отношение на ИТ инфраструктурата и при изясняването на областите на компетентност на независимия орган. Очаква се тези усилия да бъдат спешно ускорени, тъй като оперативната съвместимост на различните бази данни ще укрепи капацитета за борба с избягването на данъци и ще улесни навременното им събиране. Що се отнася до преместването на седалището на независимия орган на едно-единствено място, набелязаната по-рано сграда бе предоставена на друг публичен орган. Понастоящем властите планират да построят две нови сгради близо до Министерството на финансите в покрайнините на Атина, в които да се нанесе независимият орган, като се очаква те да бъдат готови през 2024 г.

Властите предприемат стъпки за укрепване на оперативния капацитет на Оперативния координационен център, който координира усилията за борба с контрабандата, и постигнаха напредък по редица проекти за подобряване на събирането на данъци и спазването на данъчното законодателство. Очаква се проектите за разпоредби, предназначени да укрепят капацитета и управлението на центъра, да бъдат приети до края на май 2020 г. Властите планират да преразгледат митническото законодателство, за да се ускори, наред с другото, използването на разузнавателни методи при операции за борба с контрабандата. Очаква се системата за електронно фактуриране да започне да функционира през юли 2020 г., както е планирано, и службата — образец за събиране на вземания, която получи техническа помощ, предоставяна чрез Европейската комисия, е близо до сформиране, но все още предстои да бъде идентифициран и прехвърлен необходимият персонал.

През първото тримесечие на 2020 г. Съвместният център за събиране на вземания в областта на социалната сигурност продължи да постига целите си за събиране на дългове. Освен това законодателството, с което се определя класификацията на несъбираемите вземания и което се разглеждаше от известно време, бе прието и е в съответствие с класификацията на несъбираемите данъчни задължения.

УПРАВЛЕНИЕ НА ПУБЛИЧНИТЕ ФИНАНСИ

Пандемията от коронавирус оказа неблагоприятно въздействие върху изпълнението на плана за изчистване на просрочените задължения, но бе постигнат напредък в подобряването на процедурите, свързани с тях, и властите продължават да са ангажирани с графика, определен в плана от октомври 2019 г. Натрупаните просрочени задължения през януари 2020 г. възлизаха на 1,3 милиарда евро, което е с 69 милиона евро над равнището от декември 2019 г. и с 340 милиона евро над целта за изчистване. Властите не бяха в състояние да предоставят пълни съвкупни данни за периода след януари и докладваха, че просрочените задължения в някои подсектори могат да нараснат временно поради прекъсването на свързаните с тях трудоемки процеси. Въпреки това те изготвиха две мерки, които следва да изчистят 15 % от всички просрочени задължения след възобновяването на дейността. Мерките имат за цел да ускорят изчистването на просрочените задължения за доставчиците на здравни услуги и да дадат възможност за незабавно изчистване на определени възстановявания на данъци. С цел да се избегне натрупването на нови просрочени задължения, властите планират да въведат нова ИТ система в рамките на Единния фонд за социално осигуряване (EFKA) за значително ускоряване на темпа на изчистване на натрупаните заявления за пенсии. Властите съобщиха за подобрения в централизираната процедура за възлагане на обществени поръчки в здравеопазването, като приложиха по-голямата част от препоръките на Гръцката сметна палата и в момента укрепват вътрешния контрол.

Системата „единна бюджетна сметка“ функционира и дава вярна представа за състоянието на държавните парични средства, като същевременно напредва проектът за прогнозиране на паричните средства (конкретен ангажимент за края на 2019 г.) . Благодарение на това Агенцията за управление на държавния дълг, Министерството на финансите и Националната банка на Гърция могат да наблюдават почти в реално време голяма част от паричните салда и потоци на сектор „Държавно управление“. Пилотният проект за прогнозиране на паричните средства, обхващащ по-голямата част от държавните резерви в брой, ще бъде изпълняван съгласно проектостратегията от март 2020 г. През януари 2021 г. пилотният проект ще бъде

постепенно доусъвършенстван и разширен за субекти с бюджетни разходи над 50 милиона евро, което се счита за задоволителен праг, като се има предвид, че самият пилотен проект вече обхваща субектите, които държат 70 % от всички държавни парични резерви.

Изпълнението на реформата на сметкоплана като цяло върви по план (ангажименти за средата на 2021 г. и средата на 2022 г.) , но прилагането ѝ в бюджета за публични инвестиции продължава да бъде предизвикателство. Пандемията от коронавирус предизвика закъснения в процеса на възлагане на обществени поръчки за новата информационна система, подкрепяща реформата, но цялостният график на проекта остава непроменен. Властите разработват функционална класификация на сметкоплана, за да се осигури съгласуваност с рамката на бюджетирането, основано на изпълнението. Напредък се постига и в прилагането на класификациите по сметкоплана при изпълнението на бюджета за публични инвестиции, докато за изготвянето на бюджета понастоящем продължава да има по-малко подробна класификация. Властите ще се стремят да направят допълнителни подобрения чрез техническа помощ, предоставяна от Европейската комисия.

Властите поеха ангажимент до края на 2020 г. да приемат нова стратегия за обществените поръчки за 2021 — 2025 г., което ще допринесе за по-устойчиво и ефективно използване на публичните ресурси (допълнително задължение). Добре функциониращата система за възлагане на обществени поръчки е възлов елемент в инвестиционния процес, който ще бъде от решаващо значение за възстановяването след пандемията от коронавирус. Преодоляването на слабостите в процеса на възлагане на обществени поръчки би могло да спомогне за рационализиране на публичните разходи, за стимулиране на растежа и за гарантиране на конкурентна бизнес среда. Властите се съгласиха да направят преглед на правната уредба и прилагането според действащото законодателство на ЕС.

ДЪРЖАВНО ФИНАНСИРАНЕ

През следващите години нуждите от обслужване на гръцкия дълг ще са малки. От началото на пандемията Гърция успешно емитира както съкровищни бонове, така и дългосрочни облигации, което е признак за устойчив достъп до пазарно финансиране. Разходите за обслужване на дълга на Гърция през 2020 г. и 2021 г. са ниски и отразяват най-вече рефинансирането на краткосрочните облигации. След дълъг период на спад спредовете по държавните облигации на Германия започнаха да нарастват с разрастването на кризата, като достигнаха връхна стойност от около 400 базисни пункта за 10-годишен падеж в средата на март, но тази стойност е много променлива. След обявяването на програмата на Европейската централна банка за закупуване на активи в условията на извънредната ситуация, причинена от пандемията, и включването на гръцките държавни облигации в тази програма, променливостта намаля, а спредът намаля с около 200 базисни пункта. Спредовете обаче отново нараснаха бавно, достигайки равнища със 130 базисни пункта по-високи в края на април, отколкото през февруари.

Значителните парични резерви осигуряват буфер за поемане на сътресенията по отношение на ликвидността, но по-нататъшното задълбочаване на кризата може да доведе до съществени увеличения на нуждите от финансиране. В края на март 2020 г. паричните резерви на сектор „Държавно управление“ достигнаха около 34 милиарда евро, от които около 26 милиарда евро са собственост на държавата,

останалата част на структури от сектор „Държавно управление“. Като се имат предвид ограничените нужди от финансиране на дълга, паричните резерви остават налични за покриването на сътресения по отношение на ликвидността през следващите месеци. Гърция сигнализира, че планира да запази присъствието си на пазарите на облигации и да набере повече паричните средства, за да се справи с рисковете от влошаване на финансите. Основният риск би бил продължителен период на икономически застой и след месец май, поради което може да се наложи допълнително използване на паричния буфер в началото на летните месеци.

СОЦИАЛНО ОБСЛУЖВАНЕ

Гърция демонстрира силна реактивност по отношение на спешната ситуация в здравеопазването, като скоро след откриването на първите случаи въведе строги мерки за социално дистанциране. Като затвори на ранен етап търговски обекти, които не предлагат стоки от първа необходимост, Гърция отдаде приоритет на общественото здраве и безопасността на пациентите. Властите трябва внимателно да следят мерките за ограничаване на разпространението на коронавируса сред уязвимите групи, които са изложени на по-голям риск не само по отношение на физическото здраве, но и на препитанието и условията на живот.

Проведените вече структурни реформи и допълнителното финансиране в размер на 200 милиона евро подпомагат реакцията на здравеопазването срещу коронавируса, но в краткосрочен план може да са необходими повече финансови ресурси. Приетите по-рано мерки за осигуряване на ефективно, достъпно, ефикасно и устойчиво здравеопазване, като например въвеждането на всеобщо здравно осигуряване, всеобхватна мрежа за първична медицинска помощ и централизирани обществени поръчки, играят възлова роля в реакцията срещу пандемията, тъй като осигуряват безпрепятствен достъп до здравни услуги и подходящи консумативи и запаси от ресурси.

Събирането на дължими суми, което е постоянен ангажимент, напредва със закъснения, като не всички от тях се дължат на настоящата извънредна ситуация. Властите се стремят да постигнат първоначално договорените цели с известни забавяния поради ограничителните мерки, но някои от тях бяха натрупани преди настоящата извънредна ситуация в здравеопазването. Властите планират да предприемат мерки за ограничаване на увеличението на сумите, които трябва да бъдат възстановени, но вероятно ще са необходими допълнителни мерки, за да се обърне тенденцията. Въвеждането на обвързани с имущественото състояние изключения за доплащанията би засилила защитата на пациентите, но не се предвижда понастоящем.

Въвеждането на първични здравни грижи — конкретен ангажимент за средата на 2020 г., трябваше да бъде преустановено поради разпространението на пандемията от коронавирус. Властите работят върху нови инструменти за защита на населението, като например телемедицината, и разшириха легловия капацитет чрез споразумения с частния сектор. Освен това те положиха двойно повече усилията да привлекат медицински персонал, особено лекари. Провеждането на реформата ще бъде възобновено след настоящата извънредна ситуация, като същевременно в отговор на пандемията се разполагат вече съществуващи звена за първични грижи.

В ход е централизираното възлагане на обществени поръчки — ангажимент за средата на 2020 г., с акцент върху спешните нужди на здравеопазването.

Централното управление на регионалните обществени поръчки води до по-голяма ефективност, което може да бъде подкрепено и от повторното активиране на Обсерваторията на цените. Въпреки че проектът за законодателство за преобразуване на новия централен орган за възлагане на обществени поръчки в здравеопазването в частно юридическо лице все още е в процес на разработване, настоящата извънредна ситуация представлява изпитване на някои елементи от новата система.

Властите актуализираха плана си за действие за финализиране на структурата на Единния фонд за социално осигуряване (EFKA), което представлява конкретен ангажимент за средата на 2020 г. Целта на плана е цялостно цифрово преобразуване до края на 2020 г., което води до нова оперативна и институционална структура. Основните организационни мерки, които трябва да бъдат завършени до края на юни 2020 г., касаят сливането на фонда за допълнително пенсионно осигуряване (ELEEP) и Единния фонд за социално осигуряване, както и създаването и функционирането на отдел „Пенсии в публичния сектор“ в рамките на фонда. Останалите организационни реформи са създаването на местни дъщерни дружества за земеделски стопани и самостоятелно заети лица, които закъсняха поради пандемията от коронавирус, но се планира да приключат четири месеца след възобновяването на дейността.

Беше постигнато съгласие по замисъла на обезщетенията за увреждания, което е конкретен ангажимент за средата на 2019 г. След обсъждане на най-добрите практики на ЕС ще бъде приет нов подход за реформа, основан на оценка на функционалните увреждания въз основа на физически проверки от квалифицирани експерти. Такива оценки се използват широко от други държави членки с двойната роля да оценяват допустимостта до обезщетение и да правят конкретни предложения за смекчаване на въздействието от увреждания и рехабилитация. Договорената пътна карта за изпълнението на новия проект на ангажимента ще започне с пилотен проект от януари 2021 г.

Като част от ангажимента за окончателно внедряването на трите стълба на системата за социална солидарност властите приключиха оценката на пилотната схема за нова система за изпълнение на активни политики по заетостта — ангажимент за края на 2019 г., и изготвиха първоначални планове за продължаване на пилотните проекти за разширяване на новия модел. В рамките на техническата подкрепа, предоставена от Европейската комисия, при оценката на пилотния проект Световната банка установи възможности за подобрение, например по отношение на капацитета на човешките ресурси, усвояването, административната сложност и събирането на данни. Прилагайки тези поуки на практика, властите ще пристъпят към разрастване на пилотния проект, така че да обхване допълнителни географски области с различни характеристики на пазара на труда, ще разширят целевата група и ще укрепят събирането и анализа на данни, за да се извлекат поуки за повсеместното въвеждане.

Що се отнася до прегледа на системата от субсидии за местния обществен транспорт, проучването за оценка (конкретен ангажимент за края на 2019 г.) закъсня поради пандемията от коронавирус, но се очаква до края на септември 2020 г. законодателството за реформа да бъде завършено при всички случаи.

РАЗВИТИЯ ВЪВ ФИНАНСОВИЯ СЕКТОР

От края на програмата насам гръцкият банков сектор стана по-стабилен и устойчив на сътресения, но остават наследени рискове и съществени основни уязвимости, засилени от вероятното значително отрицателно въздействие на пандемията от коронавирус. Ликвидността продължи да се подобрява през цялата 2019 г. и остана устойчива. Въпреки подобренията, постигнати през 2019 г., качеството на активите все още е голямо предизвикателство, дори без въздействието на пандемията от коронавирус. Капиталовата позиция на гръцките банки е в съответствие с капиталовите изисквания, но остава изложена на повишено търсене на капитал в близко бъдеще и до голяма степен зависи от държавата чрез големия дял на отсрочените данъчни кредити в капитала на банките. Към края на 2019 г. банките възстановиха рентабилността си, но тя остава ниска и уязвима. Тя зависи от растежа на кредитирането, изложена е на повторно влошаване на качеството на активите и до известна степен от нестабилността на спреда по държавния дълг.

Темпът на намаляване на необслужваните кредити през 2019 г. се ускори, но техният дял остава много голям. Техният размер достигна 68,5 милиарда евро (40,6 % от заемите за клиенти) в края на 2019 г., което представлява намаление с 13,3 милиарда евро спрямо предходната година и с 38,7 милиарда евро под върховата стойност от март 2016 г. Като се има предвид очакваното неблагоприятно въздействие на пандемията от коронавирус върху вторичния пазар на необслужваните заеми, налице още по-силен натиск за тяхното успешно преструктуриране посредством вътрешните процедури на банките, за да се запази тенденцията за повишаване на качеството на активите. Кризата засяга стратегиите на банките за намаляване на необслужваните кредити и тези стратегии ще трябва да бъдат преразгледани. Изпълнението на схемата „Херкулес“ временно е отложено, въпреки че една сделка по секюритизация е в процес на финализиране. Планираните продажби на необслужвани заеми също са спрени, както и мерките по принудително събиране на дългове поради, наред с другото, затварянето на съдилищата.

Властите предприемат стъпки за поддържане на достъпа до финансиране за засегнатите предприятия, които стъпки допълват инициативите на равнището на търговските банки и лицата, обслужващи кредити. Правителството предостави гаранции и преки безвъзмездни средства за поддържане на заетостта и ликвидността в икономиката, които също така ще подкрепят качеството на активите в банковия сектор след временните, доброволни мораториуми, прилагани от банките и лицата, обслужващи кредити, върху дълговете. Обявената надзорна гъвкавост на европейско равнище ще допринесе за капацитета на банките да отпускат кредити. Доколкото това е възможно в бъдеще, ограничаването на отрицателното въздействие върху качеството на активите и непрекъснатото изчистване на наследените необслужвани кредити ще бъде от основно значение за насърчаване на жизнеспособно кредитиране по време на фазата на възстановяване.

Пандемията от короновирус отклони ресурси на всички равнища на публичната администрация, като ограничи напредъка и причини закъснения в напредъка на реформите във финансовия сектор. Въпреки това властите продължават да са ангажирани с хармонизирането на уредбата за обявяване в несъстоятелност и с подобряването на действащите инструменти за оздравяване на необслужваните заеми. Това е добре дошло с оглед на разпространението на пандемията от коронавирус и наличието на ефикасна уредба за обявяване в несъстоятелност придобива все по-

голямо значение. Действията, посочени по-долу, се наблюдават и оценяват като част от постоянен ангажимент в областта на финансовата политика.

- **Властите напреднаха с изготвянето на нов кодекс за производствата по несъстоятелност.** Новият кодекс ще включва режими на корпоративна и лична несъстоятелност. Очаква се той да бъде приет до края на юни и да влезе в сила на 1 януари 2021 г. Въпреки че пълна оценка ще бъде възможна едва при наличието на стабилен текст, в настоящия проект се предлага очакваната модернизация и уеднаквяване на законодателството в областта на несъстоятелността въз основа на най-добрите международни практики. Възлово изискване за ефективното прилагане на кодекса ще бъде наличието на стабилна уредба за обработка и правоприлагане както по отношение на законодателството, така и по отношение на капацитета за практическо изпълнение. В проекта на кодекс се съдържа и предложение за схема за продажба и обратно отдаване под наем, при която основното жилище на допустими кредитополучатели би могло да бъде купено от държавно предприятие и да бъде отдадено под наем обратно на длъжника с възможност той да го купи наново, като същевременно уязвимите кредитополучатели, отговарящи на условията, ще имат право на субсидия за обратното наемане на жилището. Въпреки че подобни схеми съществуват и в други държави (като Ирландия), налице е риск предложението да предизвика значително участие на публичния сектор на пазара на недвижими имоти, както и фискални рискове, поради което е необходима голяма предпазливост, когато се върви в тази посока. Предложената понастоящем схема ще породи също проблеми, свързани с изпълняемостта, определянето на приложното поле/бенефициерите и евентуалното припокриване с други инструменти.

- **Властите приеха законодателство за удължаване с три месеца — до края на юли, на срока на действие на схемата за защита на основното жилище, който трябваше да изтече през април.** Решението беше взето въпреки ограничената привлекателност на схемата и отразяваше трудностите, пред които са изправени заявителите да подадат своевременно своите заявленията поради разпространението на пандемията. Не бяха въведени изменения по отношение на заемите, обхванати от схемата, или в критериите за допустимост. Освен това властите обявиха намерението си да удължат до края на юли срока за прилагане на механизма за извънсъдебно уреждане на спорове.

- **С цел да се облекчи въздействието върху социалните групи, финансово засегнати от пандемията от коронавирус, властите обявиха временна субсидия за изплащане на вноски по ипотечни, потребителски и бизнес заеми, обезпечени с основно жилище.** Механизмът, който се различава от гореописаната схема за продажба с обратно отдаване под наем съгласно кодекса за несъстоятелност, ще бъде отворен за отговарящите на условията физически лица и ще обхваща обслужвани кредити, преструктурирани необслужвани експозиции и други необслужвани експозиции въз основа на конкретна крайна дата. Схемата ще бъде отворена за подаване на заявления в продължение на един месец от 1 юли 2020 г., а достъп до нея ще имат само длъжници, засегнати от пандемията. Предварително условие за участието в схемата е въпросните заеми да бъдат преструктурирани в споразумение между банките и длъжниците. Предложението за преструктуриране ще бъде предоставяно от банките по тяхно

усмотрение. Като се има предвид широкият периметър на допустимите кредити, от съществено значение ще бъде включването на силни гаранции, за да се гарантира, че само жизнеспособните заеми се преструктурират, а отрицателните въздействия върху платежната дисциплина са ограничени.

- **Властите представиха план за действие и съответно законодателно предложение за ускоряване на изчистването на натрупаните висящи дела за несъстоятелност на домакинствата, чийто брой се увеличи в резултат на спирането на съдебните производства.** Властите се ангажираха да приемат до края на май 2020 г. разпоредбите, необходими за неговото прилагане, като същевременно увериха, че електронна платформа, чрез която да бъдат сменени датите за дистанционно гледане на делата с по-актуални дати, може да започне да функционира в срок от 45 дни от приемането на законодателството.

- **Властите предприемат всички мерки, които се считат за осъществими при настоящия обстоятелства, за да изпълнят четиригодишния план за действие за изчистване на натрупаните активирани гаранции, чийто брой остава значителен.** Разглеждането и очакваните плащания по вземанията за първото тримесечие на 2020 г. вървят по план, а създаването на електронен регистър беше подобрено чрез вторично законодателство в началото на май. Започна преразпределението на персонал и други ресурси, но обработката на исканията се забави с оглед на ограниченията, наложени от пандемията. Властите възнамеряват да ускорят до възможно най-голяма степен в сравнение с целите обработването на заявленията през втората половина на 2020 г., като в същото време търсят начини за допълнително ускоряване на графика за плащане до 2023 г. Ускоряването на обработването на заявленията още тази година ще подкрепи ликвидността на банковия сектор.

- **Провеждането на електронни търгове спря поради затварянето на съдилищата и нотариалните кантори, но продължава работата по подобряване на процеса в бъдеще.** Властите представиха описание на измененията на Гражданския процесуален кодекс, целящи да преодолеят процесуалните пречки, както и предложения за подобряване на удобството при ползването на платформата за електронни търгове. Необходимите правни изменения ще бъдат изготвени от законодателната комисия в рамките на текущото преразглеждане на Гражданския процесуален кодекс. Тя трябва да приключи работата си, като изготви обяснителен придружаващ доклад до края на септември 2020 г., а не до края на март, както беше предвидено първоначално.

Гръцкият фонд за финансова стабилност предприе инициативи, за да оценява и наблюдава по-добре последиците от пандемията коронавирус за финансовите данни на банките от системно значение. Разпространението на пандемията накара Фонда да засили своето наблюдение и евентуално други свои функции в рамките на настоящата правна уредба.

ПАЗАР НА ТРУДА

Пандемията започна да оказва значително въздействие върху пазара на труда и властите предприемат редица мерки, за да сведат до минимум загубата на работни места и дългосрочните икономически вреди. Сред тези мерки са повишената

гъвкавост на работното време и специален родителски отпуск поради затварянето на училищата; временна забрана за работодателите да прибягват до съкращения в съчетание с надбавка към заплатите за служителите, засегнати от спрените по нареждане на правителството дейности (понастоящем общо 1,7 милиона заети в частния сектор и 500 000 самостоятелно заети лица); и удължаването на обезщетенията за безработица до края на май. Властите също така обмислят да приложат нова, по-обща схема за временна заетост при намалено работно време, като предоставят повече гъвкавост на дружествата да адаптират работното време, докато работниците получават частична компенсация за неотработените часове. Решението относно точните замисъл и срокове ще се основава на фискалните разходи. Има вероятност схемата да получи подкрепа от инструмента за временна подкрепа за смекчаване на рисковете от безработица при извънредно положение (SURE) или по други инициативи (Европейския социален фонд).

Властите приключиха изпълнението на плана за действие за периода 2017—2019 г. за борба с недекларирания труд — конкретен ангажимент за края на 2019 г., и сега ще изпълняват план за последващи действия. Очаква се скоро да бъде приета пътна карта за плана за последващи действия.

Предвид пандемията от коронавируса властите решиха със съгласието на социалните партньори да отложат актуализацията на минималната работна заплата от юни 2020 г. за януари 2021 г. Според извършената от Световната банка предварителна оценка на значителното минимално увеличение на заплатите през 2019 г. съществуват ограничени доказателства, че заетостта и безработицата в секторите с висок дял на работници с минимална работна заплата са се променили в сравнение със секторите с работници с по-високи заплати, макар че е необходим допълнителен анализ. В перспектива за бъдещето разпространението на коронавируса създава голяма несигурност и възпрепятства графика на процеса на консултации, предвиден в правната рамка. Ето защо всички участници в процеса поискаха от правителството да отложи актуализирането на минималната работна заплата до януари 2021 г., което е разумно.

ПРОДУКТОВИ ПАЗАРИ И КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ

Властите продължават да работят за подобряване на икономическите рамкови условия и за повишаване на конкурентоспособността, въпреки променящите се приоритети и трудностите, възникнали поради разпространението на коронавируса. Това ще бъде от решаващо значение, за да се гарантира, че гръцката икономика излиза от сегашното положение на стабилна основа и ще бъде в състояние да генерира стабилно и устойчиво възстановяване. Неизбежно и целесъобразно бяха заделени значителни ресурси за осигуряване на непрекъснатост на стопанската дейност по време на пандемията, което послужи като катализатор за постигане на напредък по програмата за цифрово управление. Властите поеха ангажимент да предприемат **допълнителни действия** в областта на цифровите инициативи, за да се облекчи допълнително административната тежест за предприятията и гражданите, както и да се увеличи прозрачността за инвеститорите във връзка с правилата за използване на земята. Що се отнася до икономическата дипломация, непосредственият акцент се измести към справянето с пандемията, като същевременно се предприемат действия за насърчаване на износа, включително изготвянето на краткосрочна и средносрочна стратегия. От ключово значение ще бъде решителното изпълнение, включително чрез бързото приемане на законодателство за консолидиране на отговорностите в рамките

на Министерството на външните работи и създаването на необходимите междуведомствени структури за управление.

Работата по инвестиционното лицензиране напредва в редица области, въпреки закъсненията, причинени от фактори, предимно извън контрола на властите, но продължават да съществуват рискове. Неравномерни бяха промените по специфични ангажименти. Търгът за ИТ системата за подкрепа на реформата на инвестиционното лицензиране, който е специфичен ангажимент за края на 2019 г., се забавя поради съдебни решения. Работата по прилагането на рамковия закон за инспекциите и по-нататъшното опростяване на процедурите, два от специфичните ангажименти от средата на 2020 г., напредва, макар и с известно забавяне, до известна степен свързано с разпространението на коронавируса. В същото време властите имат за цел да приключат преразглеждането на класификацията вредното въздействие до средата на 2020 г., много преди предвидения за средата на 2021 г. краен срок за изпълнение на ангажимента. Властите приеха законодателство за подобряване на процеса на издаване на екологично разрешително и работят по вторичното законодателство за сертифициране на външни инспектори и оценители на околната среда, което се очаква да бъде приключено до средата на 2020 г. От гледна точка на управлението по-нататъшното укрепване на междуведомствената координация ще бъде от основно значение за осигуряване на устойчиво изпълнение на реформата на инвестиционното лицензиране във всички сектори.

С оглед на по-нататъшното подобряване на бизнес средата властите предприемат допълнителни действия за намаляване на бюрокрацията, за установяване на ясни правила за взаимодействието между правителството и предприятията и за увеличаване на предвидимостта на икономическите операции. С подкрепата на техническата помощ от Европейската комисия властите се стремят да подобрят резултатите на Гърция във връзка с показателите на Световната банка за оценка на бизнес климата „Doing Business“, като същевременно работят за идентифициране на проблемите и за подобряване на съответните аспекти, които не са включени в обхвата на този проект.

Разпространението на коронавируса засегна проекта за кадастъра и съществува риск от по-нататъшно забавяне на наскоро актуализираната пътна карта, ако продължават да са налице противоепидемичните мерки. Напредват редица работни направления, като назначаването на висши управленски постове, подготовката на корпоративната стратегия на гръцкия кадастър, техническите спецификации за стратегията за цифровизиране на архива и възлагането на последните пет договора. Назначаването на специализиран персонал продължава да бъде предизвикателство и през май беше прието законодателно изменение за улесняване на процеса. Откриването на регионалните служби по кадастъра беше преустановено и ще бъде възобновено след нормализиране на ситуацията. Публичното представяне на всички останали карти на горите, планирано да започне през януари 2020 г. и постепенно завършено до юни 2020 г., беше спряно по причини, които не са свързани с разпространението на коронавируса. Това буди безпокойство, тъй като забавянето в качването на картите рискува да окаже въздействие върху приключването на кадастралното картографиране като цяло.

Разпространението на коронавируса оказа въздействие върху гръцкия енергиен сектор, водейки до по-ниски цени на петрола и газа, а мерките за социално дистанциране засегнаха моделите на търсене и някои технически проекти. То

причини и проблем с ликвидността за участниците на пазара, като се има предвид забавянето на плащането на сметките. Един от резултатите от това е, че целевият модел за стартиране — ангажимент от средата на 2020 г. — ще бъде забавен поради проблеми с изпълнението на технически проект за балансиращия пазар, свързани с трудностите на изпълнителите при разполагането на персонал в резултат на ограничителните мерки. Въпреки това Гърция отбеляза напредък в няколко области, по-специално стартирането на форуърдния пазар на електроенергия. Нарастващото неплащане на сметките на потребителския пазар заплаши да доведе до криза на ликвидността сред доставчиците на енергия и до момента властите реагираха с мерки, които имат за цел да облекчат този натиск, без да нарушават пазара. В средносрочен план продължава да е валиден графикът на Гърция за извеждане от експлоатация на централите за добив на лигнитни въглища и Гърция сигнализира за намерението си да положи максимални усилия в този проект. Специалната сметка за възобновяеми енергийни източници също е поставена под особен натиск в резултат на по-ниските цени на енергията и на цените на ЕС за търговия с емисии.

Продължават дискусиите относно спецификата на антитръстовата корективна мярка с цел да се представи предложение което може да се изпита на пазара, ключова стъпка към окончателното прилагане на корективната мярка и към приключване на този ангажимент от края на 2020 г. Целта е структурната корективна мярка да позволи да се увеличи конкуренцията на всички нива на пазара и да не засегне прекомерно конкретен потребителски профил, като по този начин да се отговори на антитръстовата загриженост, породена от продължаващия изключителен достъп на общественото дружество за енергия до базовите източници на енергия. Този ключов ангажимент, предложен като алтернатива на провалилата се продажба на две от централите за добив на лигнитни въглища на дружеството, ще бъде от значение за отварянето на пазара за конкуренцията и за насърчаването на нови инвестиции по време на енергийния преход на Гърция.

Националният план на Гърция в областта на енергетиката и климата в момента се разглежда от Европейската комисия. Този амбициозен план за извеждане от експлоатация на добива на лигнитни въглища ще изисква увеличено използване на възобновяеми енергийни източници и газ като заместители на енергията, както и регионален план за справяне със социално-икономическите предизвикателства. Бъдещият закон за лицензирането, насочен към подобряване на създаването и разработването на проекти за енергия от възобновяеми източници, ще допринесе за това. Ключът към успеха на плана за извеждане от експлоатация ще бъде преходът след спирането на лигнитните въглища в области, които са особено зависими от сектора. Гърция създаде междуведомствен комитет за разработване на генерален план за справедлив преход, който да направлява този проект, подкрепян от механизма на ЕС за справедлив преход.

Що се отнася до транспортния сектор, властите приеха генералния план за транспорта и определят по-нататъшните му спецификации на регионално равнище. Определянето на генералния план за транспорта е предпоставка за предстоящия програмен период на структурните фондове за всеобхватно планиране на транспорта и ще бъде от основно значение за въвеждането на поредица от проекти за следващия програмен период. Властите също така предприеха стъпки за подобряване на предлагането на транспортни услуги в Солун чрез договор за концесия със съвместното предприятие за регионален транспорт (KTEL) и подготвят стратегически план за бъдещата му реформа, в която се включва метрото в Солун.

ГРЪЦКАТА КОРПОРАЦИЯ ЗА АКТИВИ И УЧАСТИЯ И ПРИВАТИЗАЦИИ

Неизбежно пандемията от коронавируса засегна функционирането на Гръцката корпорация за активи и участия и нейните портфейлни дружества и доведе до корекции и/или промени в приоритетите ѝ, както и на графика на част от поетите от Гърция ангажименти. Въпреки че властите продължават да се ангажират активно с корпорацията, приемането на актуализирани министерски насоки, които са необходими за продължаване на изпълнението на стратегическия план на корпорацията (продължаващ ангажимент), както и планираната актуализация на бизнес плана ѝ, ще бъдат отложени до стабилизирането на ситуацията, свързана с коронавируса. Що се отнася до изпълнението на механизма за координация, мандатите на съответните държавни предприятия бяха одобрени от правителствената комисия на 12 март, но на този етап не е препоръчително да се изготвя декларация за поемане на ангажименти по отношение на всяко предприятие, отново поради несигурността, породена от коронавируса. Корпорацията продължи да подобрява корпоративното управление в държавните предприятия чрез прегледи на управляващия съвет и назначения. Основно предизвикателство е свързано със значителните оперативни и финансови проблеми на Гръцките пощи. Пандемията също така ще ограничи подобренията в резултатите от портфейла от недвижими имоти на корпорацията през 2020 г., въпреки че би трябвало да останат възможни оперативните подобрения. Техническата работа във връзка с прехвърлянето на Олимпийския център по атлетика в Атина към корпорацията продължи с представянето на доклад от техническия съветник през април 2020 г.

Текущият приоритет на корпорацията е гарантирането на продължаването на дейността на публичните предприятия в ключови сектори, както и здравето и безопасността на персонала. В този контекст непрекъснатото предоставяне на електричество, вода и пощенски услуги е от първостепенно значение, както и запазването на непрекъснатостта на дейността на системите на обществения транспорт и на централните пазари в Атина и Солун. Отрицателните икономически последици от пандемията от коронавируса се очаква да бъдат особено тежки за Органа на градския транспорт на Атина и за Гръцките пощи.

Не бе възможно да се поддържа набраната инерция в приватизационния процес, наблюдавана през предходните месеци, поради разпространението на коронавируса. Пандемията оказва въздействие върху изпълнението на приватизационната програма по много начини, наред с другото, чрез трудности при ангажирането с потенциални инвеститори, въздействие върху оценките на активите, намаляване на административния капацитет за изпълнение на необходимите действия и прекъсване на строителните работи.

Въпреки цялостната отрицателна търговска среда, причинена от пандемията, Фондът за развитие на активите на Република Гърция отбелязва напредък по действията с настъпващ падеж по неговите операции, а властите го подкрепят и предприемат необходимите действия от своя страна. Това ще направи възможно започването на следващите стъпки в съответните трансакции в момента, в който положението се нормализира. На този етап ситуацията по отношение на текущите операции е следната:

- **Hellinikon (специфичен ангажимент за 2018 г.):** Въпреки продължаващия силен ангажимент на властите да изпълнят условията за прехвърляне на акции на предпочитания инвеститор (Lamda), финансовото приключване се забавя

поради усложнения в тръжната процедура за предоставяне на лиценз за казино. След отхвърлянето на първата жалба отстраненият оферент е внесъл пред Държавния съвет жалба за отмяна, заедно с временни коригиращи мерки. На 7 май 2020 г. Държавният съвет отхвърли жалбата за временни коригиращи мерки. Това открива пътя за продължаване на тръжната процедура, въпреки че за финализирането ѝ ще трябва да се изчака решението на Държавният съвет по отношение на жалбата за отмяна. Властите предприемат стъпки за решаване на оставащите нерешени въпроси.

- **Концесията на яхтклуба Alimos (специфичен ангажимент за средата на 2019 г.):** яхтклубът Alimos е едно от най-големите яхтени пристанища в югоизточната част на Средиземно море, разположено на югоизточната брегова линия на Атина. Постановлението на правителството, с което се разрешава подписването на договора за концесия, бе публикувано в Официален вестник на 7 април 2020 г., а договорът за концесия бе подписан от всички заинтересовани страни на 13 май 2020 г. Предвидено е финансовото приключване на сделката да бъде извършено в срок от 120 дни след подписването на договора за концесия.

- **Hellenic Petroleum (специфичен ангажимент за средата на 2019 г.):** Властите все още не са взели решение относно подхода, който да бъде следван след неуспеха на първия търг в средата на 2019 г. Фондът разглежда всички възможности. Въпреки това след неотдавнашния значителен спад в стойността на капитализацията на дружеството Фондът счете за целесъобразно да отложи допълнително започването на сделката за по-късен момент.

- **Продажба на 30 % от международното летище в Атина (специфичен ангажимент за края на 2019 г.):** Към края на януари 2020 г. девет инвеститори бяха счетени за квалифицирани да преминат към фазата на представяне на обвързващи оферти. Поради въздействието на пандемията обаче крайният срок за представяне на обвързващи оферти трябваше да бъде коригиран и процесът ще се възобнови веднага щом ситуацията се подобри.

- **Public Gas Corporation — DEPA Commercial (специфичен ангажимент за края на 2019 г.) — DEPA Infrastructure (специфичен ангажимент за средата на 2021 г.):** Бе постигнат добър напредък, като и двата търга привлякоха голям инвеститорски интерес. Девет заинтересовани страни представиха заявления за изразяване на интерес по всеки от двата международни търга. Тяхната оценка е в ход, но започването на фазата на обвързващи оферти за двете сделки ще бъде забавено поради разпространението на коронавируса.

- **Egnatia (специфичен ангажимент за края на 2019 г.):** Властите подчертаха ангажимента си да пристъпят към сделката и предприеха редица действия през април и началото на май 2020 г., включително подписването на съвместно министерско решение относно ключови елементи на договора за концесия и допълнителни административни мерки. Междувременно се очаква властите и Egnatia S.A. да продължат с изпълнението на всички оставащи неизпълнени действия, свързани със спецификацията на строителните работи, за да могат мостовете да бъдат квалифицирани като безопасни, лицензирането на тунелите, завършването на изграждането на всички станции за пътно таксуване и решаване от Egnatia S.A. на оставащите въпроси, свързани с четирите договора

за станциите за обслужване на автомагистрали, които са неактивни от 2011 г. насам.

- **Регионални пристанища (специфичен ангажимент за края на 2019 г.):** След дълъг период на забавяне през последните месеци беше постигнат добър напредък, като на Фонда бе предоставена възможност за гъвкавост при планирането на сделките за всеки отделен случай и за започване на подготвителна работа по търговете за четири пристанища. Поради неблагоприятната среда обаче беше счетено за уместно да се забави стартирането на сделките.

ПУБЛИЧНА АДМИНИСТРАЦИЯ

Публичната администрация е изправена пред двойното предизвикателство за справяне с пандемията от коронавируса, като ръководеше ответните мерки на властите и същевременно бе изправена пред сериозни ограничения на капацитета. Като цяло отговорът на публичната администрация позволи основните услуги, на които гражданите и предприятията разчитат, да продължават до голяма степен без прекъсване. Това беше подкрепено от стартирането на редица цифрови инструменти през периода на ограничителните мерки.

Властите постигнаха напредък по отношение на назначаването на висши ръководители и укрепването на цялостната рамка, въпреки че процесът беше възпрепятстван от пандемията от коронавируса и продължават да съществуват известни опасения. Бяха приключени назначенията на 13-те нови постоянни секретари, а процедурата за подбор на директори беше временно преустановена. През март 2020 г. властите приеха правни разпоредби за разширяване на процеса на подбор от централната администрация и до местното равнище — развитие, което се приветства. Освен това беше изготвен проект на законодателен акт за създаване на единен процес на подбор на висши ръководни длъжности в организации от публичния сектор, който се очаква да влезе в сила през септември 2020 г. Приветства се централната роля, предвидена в процеса на подбор за Висшия съвет за подбор на граждански персонал. По-проблематично е, че текущите процедури за подбор на структурите, управляващи структурните фондове на ЕС (национална стратегическа референтна рамка), не са напреднали, а плановете за отмяна на този процес и стартиране на нов процес биха могли да засегнат стабилността и ефективното функциониране на въведените системи за управление и контрол и властите се насърчават да обмислят алтернативни варианти.

Като цяло бе постигнат добър напредък в разработването на система за управление на човешките ресурси, включително завършването на значителен брой цифрови органиграми и длъжностни характеристики (ангажимент за края на 2019 г.). До средата на март държавни организации, представляващи около две трети от общия персонал, бяха попълнили цифрови органиграми, като бе установена връзка между длъжностната характеристика и заеманата длъжност за 75 % от заетите длъжности. Очаква се финансираният от ЕС търг за услуги в подкрепа на системите за човешки ресурси да започне да бъде стартиран до юни 2020 г., а модернизирането на базата данни за преброяването напредва като временно решение. Цикълът на мобилност за 2020 г. бе стартиран в съответствие с новото законодателство, целящо по-нататъшно подобряване на тази реформа, по-специално чрез укрепване на връзката между схемата за мобилност и годишния план за набиране на персонал. Цикълът за

оценка на ефективността за 2019 г. се забави поради пандемията, но властите напредват с плановете за укрепване на рамката за оценка и я свързват с годишните планове за действие на всяко министерство и с процеса на подбор на ръководителите.

Властите поеха ангажимент да засилят системата за подбор на персонал чрез актуализиране на закона за Върховния съвет за подбор на граждански персонал и да повишават цялостния му капацитет (допълнителен ангажимент). Новият ангажимент включва преразгледан закон, който да бъде приет до октомври 2020 г., а подробен план за действие за реорганизация на Съвета ще бъде финализиран до края на 2020 г., като изпълнението на конкретни ключови действия ще бъде наблюдавано от 2021 г. нататък. Вече бе започната работа, като бяха определени редица работни направления, включително процеса на кандидатстване, специални разпоредби за наемане на работа (вкл. за временни служители) и организационни въпроси.

Властите се стремят да постигнат напредък по текущата работа по правната кодификация въпреки сегашните смущения. Отново бе определен Централният комитет по кодификацията и се очаква да има ключова роля за постигане на напредък по проекта за правна кодификация. Поради разпространението на коронавируса властите леко забавиха плановете си да приемат нов закон за кодификация на Кодекса на труда и подзаконовите разпоредби на Кодекса на труда (**специфичен ангажимент за средата на 2020 г.**), но се ангажират да приемат новия закон за кодификацията до септември 2020 г. Очаква се да бъде стартиран скоро търгът за водещия проект за създаване на националния портал за правна кодификация (**конкретен ангажимент за средата на 2022 г.**).

Напредва прилагането на закона за изпълнителната власт. Първо, властите приеха подробен наръчник за законодателната методика и образец за цялостна оценка на въздействието, изготвени с техническата помощ, предоставена от Европейската комисия, и представляват ключови инструменти за прилагане на разпоредбите за добро законотворчество, които влязоха в сила през януари 2020 г. Второ, съгласно предварителните констатации делегирането на правомощия за подписване на неполитическото равнище, което влезе в сила през февруари 2020 г., се прилага ефективно в цялата централна администрация. Това предполага мащабна реформа на публичната администрация, като се счита, че приблизително 80 % от всички решения, взети във всяко министерство, се подписват на административно равнище.

Наемането на постоянен персонал през 2019 г. беше в съответствие с щатното разписание, а щатното разписание за 2020 г. е съблюдаваше правилото за заместване 1:1. В същото време, като се има предвид рязкото увеличение на временния персонал от 2018 г. насам, властите се съгласиха да поемат нов допълнителен ангажимент за възстановяване на тавана за временните служители от 2021 г. нататък. Въпреки че броят на временните служители бе с тенденция да намалява след връхната си точка в средата на 2019 г., той остава доста над равнището от 2018 г., когато Гърция излезе от програмата по ЕМС. Очаква се новият ангажимент да допринесе за амбицията на властите да укрепят централния контрол на процедурите за наемане на работа. Безпокойство буди наскоро приетата разпоредба, с която се преместват конкретни общински структури извън мандата на Единния разплащателен орган. За текущата трета и последна фаза от реформата на възнагражденията е важно мандатът на Единния разплащателен орган да остане незасегнат.

ПРАВОСЪДИЕ И БОРБА С КОРУПЦИЯТА

Като част от проекта за укрепване на електронното правосъдие бе отбелязан известен напредък в прехода към задължително електронно подаване и обработка на правни документи в граждански и наказателни съдилища, както и в електронното издаване на съдебни сертификати и решения. Въпреки че електронното подаване на документи е станало задължително за административния клон на съдебната система, считано от 1 януари 2021 г., то остава незадължително и е налице само отчасти в гражданските и наказателните съдилища. Властите са поели ангажимент да подготвят до средата на 2020 г. план за действие за въвеждане на електронно подаване на документи в граждански и наказателни съдилища, териториално и тематично картографиране на съществуващата ситуация и изготвяне на график. Предварително условие за общото и задължително електронно подаване на документи е придобиването на удостоверени цифрови подписи от съдии, административен персонал и юристи, и властите се ангажираха да предприемат мерки за улесняване на постигането на тази цел.

На 15 април 2020 г. властите публикуваха дългоочакваната покана за представяне на оферти за втората фаза на интегрираната система за управление на съдебните дела, което е специфичен ангажимент за средата на 2020 г. Офертите трябва да бъдат подадени до 26 май 2020 г., а конкурсът за възлагане на договора ще се проведе на 1 юни 2020 г. Планирано е изпълнението на проекта по договора да бъде завършено в срок от 36 месеца от подписването на споразумението.

Последният етап от влизането в сила на задължителната рамка за медиацията приключи през март. Поради спирането на работата на съдилищата в контекста на разпространението от коронавируса последиците от новата рамка ще могат да бъдат измерени едва по-късно през 2020 г.

Властите също така започват с изпълнението на инициативата за създаване на специализирани състави в гражданските и административните съдилища (допълнителен ангажимент). Новите състави ще се занимават със специфични категории дела и ще разполагат със служители със съответния професионален опит или академични квалификации.

Оперативният капацитет на Националния орган за прозрачност постепенно се увеличава с перспектива да започне да функционира пълноценното до ноември 2020 г. Националният орган за прозрачност следи отблизо изпълнението на националния план за борба с корупцията, който до момента показва добри резултати, и си сътрудничи с Гръцката сметна палата относно укрепването на системите за вътрешен контрол както на централно, така и на местно равнище. Органът също така участва в надзора на финансирането на политическите партии и на контрола върху декларациите за имущество. Властите поеха ангажимент да докладват скоро за досегашното прилагане на институционалната рамка за финансиране на политическите партии. Препоръките на Групата на държавите срещу корупцията ще бъдат разгледани от специален комитет, който ще предложи необходимите законодателни изменения до декември 2020 г.